

اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی
و گردشگری از محل منابع دولتی و درآمدهای
اختصاصی در سال ۱۳۹۱

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۲
۱. اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل منابع دولتی	۲
۲. اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل درآمدهای اختصاصی	۱۶
۳. پیشنهادهایی جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱	۱۷
جمع‌بندی	۲۰
منابع و مأخذ	۲۰

اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل منابع دولتی و درآمدهای اختصاصی در سال ۱۳۹۱

چکیده

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به‌عنوان یکی از معاونت‌های ریاست‌جمهوری متولی سه بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور است. این بخش علاوه‌بر دستگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، شامل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی است. در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ مجموع اعتبارات سازمان ۳,۳۴۳,۹۳۳ میلیون ریال در نظر گرفته شده است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۱۸/۲ درصد رشد داشته است. مجموع اعتبارات تملک سرمایه‌ای سازمان در این سال برابر ۲,۲۵۷,۹۷۳ میلیون ریال که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۲۲/۸ درصد و مجموع اعتبارات هزینه‌ای ۱,۰۸۵,۹۶۰ میلیون ریال که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۹/۶ درصد رشد را نشان می‌دهد. بیشترین رشد اعتبار مربوط به برنامه گسترش خدمات موزه‌ای با میزان ۴۹/۹۱ درصد افزایش و بیشترین کاهش مربوط به برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی با ۳۰ درصد کاهش است. همچنین علیرغم اهمیت برنامه جذب گردشگران ورودی این برنامه رشدی نداشته و برنامه تشویق گردشگری داخلی نیز رشد اندک دو درصدی داشته است. برحسب سهم برنامه‌ها از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی قانون بودجه سال ۱۳۹۱، بیشترین رشد مربوط به برنامه توسعه زیرساخت‌ها با نرخ رشد ۳۶ درصد است. اگرچه اغلب ردیف‌های بودجه جز چند مورد با قانون برنامه پنجم توسعه همخوانی دارد، لکن به نظر می‌رسد تخصیص بودجه بین برنامه‌های مختلف متناسب با نیازهای این بخش صورت نپذیرفته است. اعتبارات سازمان از محل درآمدهای اختصاصی صرفاً مربوط به درآمد حاصل از فروش بلیت موزه‌هاست که در سال ۱۳۹۱، برآورد آن ۱۶۰,۰۰۰ میلیون ریال بوده و عمدتاً صرف هزینه‌های جاری خود موزه‌ها می‌شود.

لازم به‌ذکر است که در زمان بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در مجلس شورای اسلامی تقریباً تغییر قابل توجهی در متن لایحه روی نداد و متن و ارقام پیشنهادی دولت در زمینه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مصوب گردید. البته در کمیسیون تلفیق مبلغ ۵۰,۰۰۰ میلیون ریال به احداث موزه دفاع مقدس در استان‌های فاقد این موزه با ردیف ۳۰۲۶۳۰۱۱ اختصاص داده

شد.^۱ در پایان این گزارش پیشنهادهایی جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱ به منظور بهره‌مندی هرچه بیشتر بخش‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از دیگر منابع غیراختصاصی آورده شده است.

مقدمه

این گزارش در پی بررسی وضعیت اعتبارات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ می‌باشد. در این گزارش ضمن بررسی اعتبارات تملک دارایی و هزینه‌ای، درآمدهای بخش و مقایسه آن با سال ۱۳۹۰ در جداول مختلف با نمودارهای آماری مورد توجه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

در پایان گزارش ظرفیت‌های موجود در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱ به منظور بهره‌مندی هرچه بیشتر بخش‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از دیگر منابع غیراختصاصی آورده شده است.

۱. اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل منابع دولتی

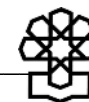
۱-۱. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به‌عنوان یکی از معاونت‌های ریاست‌جمهوری دارای وظایف متنوعی است. این بخش متشکل از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی می‌باشد. همچنین در بودجه سال ۱۳۹۱ اعتبار مرکز تازه‌تأسیس «مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملوس در آسیای میانه و غربی» از محل اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در نظر گرفته شده است.

در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ مجموع اعتبارات سازمان ۳,۳۴۳,۹۳۳ میلیون ریال است که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۱۸/۲ درصد، رشد داشته است.

جدول ۱ مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ را نشان می‌دهد.

۱. ردیف مذکور در قانون سال ۱۳۹۰ به مطالعه برای احداث موزه بزرگ صفویه اردبیل اختصاص داشت که به‌علت عدم تخصیص بودجه در سال ۱۳۹۱، کمیسیون تلفیق این ردیف را برای احداث موزه دفاع مقدس در استان‌های فاقد این موزه اختصاص داد. بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس متولی احداث موزه‌های دفاع مقدس بوده و در چند سال اخیر بودجه احداث چنین موزه‌هایی در قالب اعتبارات این بنیاد منظور می‌گردد. پس از تصویب قانون و با مطلع شدن سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از قرار دادن بودجه احداث موزه‌های دفاع مقدس در ردیف اعتبارات برنامه گسترش خدمات موزه‌ای خواستار انتقال آن به بنیاد حفظ آثار شد.

جدول ۱. اعتبارات دستگاه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

(ارقام به میلیون ریال)

کد دستگاه	عنوان	اعتبارات هزینه‌ای			اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای			مجموع اعتبارات		
		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	قانون بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	قانون بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	قانون بودجه سال ۱۳۹۱	درصد رشد
۱۱۳۷۰۰	سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری	۹۹۰,۸۰۰	۱,۰۸۵,۹۶۰	۹/۶۰	۱,۸۳۸,۲۳۸	۲,۲۵۷,۹۷۳	۲۲/۸۳	۲,۸۲۹,۰۲۸	۳,۳۴۳,۹۲۳	۱۸/۲۰
۱	سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری	۸۶۳,۰۰۰	۹۱۴,۰۱۰	۵/۹۱	۱,۶۳۲,۴۰۱	۲,۰۳۶,۲۴۵	۲۴/۷۴	۲,۴۹۵,۴۰۱	۲,۹۵۰,۲۵۵	۱۸/۲۳
۲	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۱۲۷,۸۰۰	۱۶۵,۹۵۰	۲۹/۸۵	۴۴,۹۷۰	۶۰,۸۶۱	۳۵/۳۴	۱۷۲,۷۷۰	۲۲۶,۸۱۱	۳۱/۲۸
۳	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۰	۰	۰/۰۰	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰/۰۰
۴	مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی ^(۱)	۰	۶,۰۰۰	-	۰	۰	۰	۰	۶,۰۰۰	-

(۱) این مرکز در قانون ۱۳۹۱ به زیرمجموعه سازمان میراث فرهنگی اضافه شده است.

با توجه به جدول فوق بودجه دستگاه میراث فرهنگی، ۱۸/۲۳ درصد و بودجه پژوهشگاه، ۳۱/۲۸ درصد است ولی بودجه شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی رشدی نداشته است. اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای سازمان نیز نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۲۲/۸۳ درصد رشد داشته است و بیشترین رشد مربوط به پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با رقم ۳۵/۳۴ است.

همچنین میزان اعتبارات هزینه‌ای سازمان نسبت به سال ۱۳۹۰ حدود ۹/۶ درصد رشد داشته است، اما تغییر هزینه‌های پژوهشگاه حدود ۲۹/۸۵ درصد بوده که نشان‌دهنده افزایش بودجه پژوهشگاه نسبت به سال ۱۳۹۰ است.

برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ به تفکیک در جدول ۲ نشان داده شده است.

۱-۲. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای سال ۱۳۹۱ به تفکیک برنامه‌ای، ملی و استانی در این بخش سعی شده است تا در قالب جداول مختلف اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون سال ۱۳۹۱ بررسی گردد. هدف این بررسی‌ها به ترتیب مشخص شدن میزان رشد اعتبارات هریک از برنامه‌ها در سطح ملی (جدول ۲)، میزان رشد اعتبارات هریک از برنامه‌ها در مجموع سطوح ملی و استانی (جدول ۳) و میزان رشد اعتبارات دارایی‌های تملک سرمایه‌ای به تفکیک ملی- استانی و نیز حوزه مربوطه در سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (جدول ۴) است.

جدول ۲. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ - سطح ملی

(ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه عمومی		درصد رشد	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		درصد رشد	هزینه‌های اختصاصی		درصد رشد	جمع	
		قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱		قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱		قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱			
۱۱۳۷۰۰	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۹۶۰,۸۰۰	۱,۰۴۵,۹۶۰	۸/۸۶	۱,۸۳۸,۲۳۸	۲,۲۵۷,۹۷۳	۲۲/۸۳	۳۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۲۳/۳	۲,۸۲۹,۰۳۸	۳,۳۴۳,۹۳۳
۱۰۴۰۶	برنامه تنظیم و اجرای امور آماری	۲۰,۰۰۰	۲۲,۲۶۰	۱۱/۳	.	.	.	.	.	.	۲۰,۰۰۰	۲۲,۲۶۰
۱۰۵۱۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۸۸,۹۰۰	۱۱۴,۶۰۰	۲۸/۹	.	.	.	۳۰,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵۰۰	۹۳,۹۰۰	۱۴۴,۶۰۰
۳۰۱۰۶	برنامه آموزش کاردانی	۳,۱۵۰	.	-۱۰۰	.	.	.	.	.	.	۳,۱۵۰	.
۳۰۱۰۷	برنامه آموزش کارشناسی	۴,۷۵۰	.	-۱۰۰	.	.	.	.	.	.	۴,۷۵۰	.
۳۰۱۱۱	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای	۶,۴۰۰	۷,۰۰۰	۹/۳۷	.	.	.	.	.	.	۶,۴۰۰	۷,۰۰۰
۳۰۲۰۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی	۱۱,۹۰۰	۱۵,۵۷۰	۳۰/۸۴	.	.	.	۱۰,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	-۶۰	۳۶,۹۰۰	۲۵,۵۷۰
۳۰۲۳۳	برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی	۱۶۰,۰۰۰	۱۷۵,۰۰۰	۹/۳۷	۷۰۲,۲۶۳	۸۲۹,۷۶۱	۱۸/۱۵	.	.	.	۸۶۲,۲۹۳	۱,۰۰۴,۷۶۱
۳۰۲۳۴	برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای با ارزش فرهنگی و تاریخی	۴۰,۵۰۰	۴۰,۵۰۰	.	.	.	.	.	.	.	۴۰,۵۰۰	۴۰,۵۰۰
۳۰۲۳۷	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۱۹۱,۴۷۵	۱۹۵,۹۳۰	۲/۳۲	.	.	.	.	.	.	۱۹۱,۴۷۵	۱۹۵,۹۳۰
۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	.	.	.	۷۹۲,۸۸۴	۹۱۳,۴۸۰	۱۵/۲	.	.	.	۷۹۲,۸۸۴	۹۱۳,۴۸۰
۳۰۲۴۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۵,۵۰۰	۱۵۵,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	۱۵,۵۰۰	۱۵۵,۰۰۰
۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۸۴,۰۰۰	۱۰۳,۸۰۰	۲۳/۵۷	۲۹۸,۴۹۷	۴۶۹,۶۳۲	۵۵/۳۳	.	.	.	۳۸۲,۴۹۷	۵۷۳,۴۳۲
۳۰۲۷۴	برنامه گسترش ساختمان‌ها و تجهیزات	.	.	.	۴۴,۵۶۴	۴۵,۱۰۰	۱/۲	.	.	.	۴۴,۵۶۴	۴۵,۱۰۰

ادامه جدول ۲. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰- سطح ملی

(ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه عمومی		درصد رشد	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		درصد رشد	هزینه‌های اختصاصی		درصد رشد	جمع		درصد رشد
		قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰		قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰		قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰		قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	
۳۰۲۹۱	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ملموس	۶,۰۰۰			۰			۰			۶,۰۰۰		
۳۹۴۷۹	برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۲۷,۶۰۰	۲۷,۰۰۰	۲/۲۲	۰	۰		۰	۰		۲۷,۶۰۰	۲۷,۰۰۰	۲/۲۲
۳۰۴۸۰	برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر	۶,۰۰۰	۱,۰۲۵	۴۸۵/۳۶	۰	۰		۰	۰		۶,۰۰۰	۱,۰۲۵	۴۸۵/۳۶
۴۰۳۱۵	برنامه ترویج صنایع دستی	۷۵,۰۰۰	۷۱,۰۰۰	۵/۶۳	۰	۰		۰	۰		۷۵,۰۰۰	۷۱,۰۰۰	۵/۶۳
۴۰۳۱۸	برنامه رشد تولیدات صنایع دستی	۴۵,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۱۲/۵	۰	۰		۰	۰		۴۵,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۱۲/۵
۴۰۳۲۸	برنامه حمایت از صادرات صنایع دستی	۴۶,۷۰۰	۴۵,۷۰۰	۰	۰	۰		۰	۰		۴۶,۷۰۰	۴۵,۷۰۰	۲/۱۸

بیشترین رشد اعتبار به ترتیب مربوط به برنامه پژوهش‌های کاربردی (۱۰۵۱۰) با میزان ۵۳/۹۹ درصد و برنامه گسترش خدمات موزه‌ای (۳۰۲۶۳) با میزان ۴۹/۹۱ درصد و بیشترین کاهش‌ها مربوط به دو برنامه آموزش کاردانی (۳۰۱۰۶) و برنامه آموزش کارشناسی (۳۰۱۰۷) است که کلاً در قانون سال ۱۳۹۱ حذف شده‌اند. اگر مبلغ ۵۰۰۰۰ میلیون ریال که در کمیسیون تلفیق به احداث موزه دفاع مقدس در استان‌های فاقد این موزه را نیز به رقم برنامه گسترش خدمات موزه‌ای اضافه کنیم مبلغ این برنامه به ۱,۰۴۵,۲۷۶ افزایش خواهد یافت و درصد رشد آن معادل ۵۱/۶ خواهد شد. همچنین علیرغم اهمیت برنامه تشویق گردشگری داخلی (۳۰۲۳۷) خصوصاً بعد از اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها، برنامه مذکور تنها ۲/۳۲ درصد رشد داشته است.

ازسویی برنامه پژوهش‌های کاربردی (۳۰۲۰۹)، برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای باارزش فرهنگی و تاریخی (۳۰۲۳۴) و برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور (۳۰۲۴۴) علیرغم اهمیت غیرقابل انکارش هیچ‌گونه رشدی را نشان نمی‌دهند (نرخ رشد ۰٪).

برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی (۳۰۲۲۷) نیز با کاهش ۳۰ درصدی مواجه شده است.

جدول ۳. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ - سطح ملی و استانی

(ارقام به میلیون ریال)

درصد رشد	جمع کل		تملك دارایی‌های سرمایه‌ای				هزینه‌ای								عنوان	شماره طبقه‌بندی
	قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	استانی		ملی		از محل منابع اختصاصی				از محل منابع عمومی					
			قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	استانی		ملی		استانی		ملی			
							قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰	قانون سال ۱۳۹۱	قانون سال ۱۳۹۰		
-۹۷/۷	۱۱,۵۰۰	۵۰۱,۱۹۱	.	.	.	.	.	.	۱۶,۳۰۰	.	.	۱۱۴,۶۰۰	۴۸۴,۸۹۱	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۰۵۱۰	
۱۲/۰۴	۱۴۷,۵۷۸	۱۳۱,۷۱۴	۴۱,۳۱۸	۲۶,۴۳۳	.	.	.	.	۱۰,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۸۰,۶۹۰	۶۸,۳۸۱	۱۵,۵۷۰	۱۱,۹۰۰	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۳۰۲۲۷
۸/۷۷	۱,۸۸۱,۵۳۱	۱,۷۲۹,۷۵۵	۶۲۲,۷۸۹	۶۲۲,۹۱۷	۸۲۹,۷۶۱	۷۰۲,۲۹۳	.	.	.	.	۲۵۳,۹۸۱	۲۴۴,۵۴۵	۱۷۵,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	برنامه تأمین حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول باارزش فرهنگی تاریخی	۳۰۲۳۳
۲۰/۷	۱۶۵,۲۱۷	۱۳۶,۸۷۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۲۴,۷۱۷	۹۶,۳۷۹	۴۰,۵۰۰	۴۰,۵۰۰	برنامه تأمین حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی	۳۰۲۳۴
۱۰/۰۶	۳۱۹,۴۸۰	۲۹۰,۲۶۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۲۳,۵۵۰	۹۸,۷۸۹	۱۹۵,۹۳۰	۱۹۱,۴۷۵	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۳۰۲۳۷
۴۶/۷	۲,۰۳۷,۵۰۱	۱,۳۸۸,۸۲۶	۱,۱۲۴,۰۲۱	۵۹۵,۹۴۲	۹۱۴,۴۸۰	۷۹۲,۸۸۴	.	.	.	.	.	.	.	.	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	۳۰۲۳۸
.	۱۵۵,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۵۵,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۳۰۲۴۴
۴۴/۳۷	۹۹۵,۲۷۶	۶۸۹,۳۴۵	۱۳۲,۲۶۷	۵۲,۷۰۸	۶۷۴,۶۳۲	۴۸۱,۶۱۷	.	.	.	.	۸۴,۵۷۷	۷۱,۰۲۰	۱۰۳,۸۰۰	۸۴,۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای ^(۱)	۳۰۲۶۳

(۱) اگر مبلغ ۵۰,۰۰۰ میلیون ریال که در کمیسیون تلفیق به احداث موزه دفاع مقدس در استان‌های فاقد این موزه اختصاص یافت نیز به رقم برنامه گسترش خدمات موزه‌ای اضافه شود مبلغ این برنامه به ۱,۰۴۵,۲۷۶ افزایش خواهد یافت و درصد رشد آن معادل ۵۱/۶ خواهد شد.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود میزان رشد اعتبارات برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری زمانی که اعتبارات استانی نیز لحاظ می‌گردد به‌طور قابل توجهی با میزان رشد اعتبارات این برنامه در سطح ملی تفاوت دارد. این امر خود نشان‌دهنده افزایش اعتبارات این برنامه در دو سطح ملی و استانی و نیز رشد بالاتر اعتبارات این برنامه نسبت به سطح استانی است.

درخصوص برنامه تأمین حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی باید خاطر نشان کرد علیرغم عدم رشد اعتبارات این برنامه در سطح ملی، اعتبارات برنامه مذکور در سطح استانی افزایش داشته که البته بیشتر بودن اعتبارات استانی نسبت به ملی در این برنامه می‌تواند موجب اجرای بهتر برنامه گردد.

برنامه گسترش خدمات موزه‌ای نیز هم در سطح ملی و هم در سطح استانی در قانون بودجه ۱۳۹۱ مورد توجه قرار گرفته است.

برنامه تشویق گردشگری داخلی و اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی نیز علیرغم رشد منفی در سطح ملی دارای رشد مثبت البته ناکافی‌ای در سطح استانی می‌باشند.

جدول ذیل چگونگی توزیع اعتبارات تملک سرمایه‌ای قانون ۱۳۹۱ را میان بخش‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نشان می‌دهد.

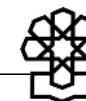
جدول ۴. اعتبارات تملک سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۳۹۱ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مقایسه آن با سال ۱۳۹۰ به تفکیک حوزه^۱

(ارقام به میلیون ریال)

ملی و استانی و حوزه

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	مصوب ۱۳۹۰	عملکرد ۱۳۹۰	مصوب ۱۳۹۱	درصد رشد	درصد رشد مصوب ۱۳۹۱ به مصوب ۱۳۹۰
۳۰۲۳۸۰۰۱	مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز قطب‌ها و محورها	معاونت سرمایه‌گذاری	۱۲۱،۵۳۹	۱۱۳،۸۳۱	۱۴۰،۰۰۰	۱۵/۱۹	۱۱/۷۳
۴۰۲۳۸۰۰۴	مطالعه و ایجاد اردوگاه‌ها و مجتمع‌های خدمات گردشگری		۱۹۰،۴۱۲	۱۹۰،۴۱۲	۲۲۰،۰۰۰	۱۵/۵۴	۱۲/۰۷
۳۰۲۳۸۰۰۵	مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز در مناطق نمونه گردشگری		۱۷۴،۲۰۸	۱۷۴،۲۰۸	۱۹۰،۰۰۰	۹/۰۷	۵/۷۹
۳۰۲۳۸۰۰۹	تأمین زیرساخت‌ها و ساماندهی سواحل دریای خزر		۳۲،۴۱۰	۲۶،۰۰۰	۴۰،۰۰۰	۲۳/۴۲	۱۹/۷۲
۳۰۲۳۸۰۰۶	کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی		۱۹،۴۵۰	۱۹،۴۵۰	۷۲،۳۰۰	۲۷۱/۷۲	۲۶۰/۵۷
جمع معاونت سرمایه‌گذاری			۵۳۸،۰۱۹	۵۲۳،۹۰۱	۶۶۲،۳۰۰	۲۳/۱۰	۱۹/۴۱
۳۰۲۶۳۰۰۲	ایجاد و تجهیز سایت موزه‌ها و کارگاه‌های هنرهای سنتی و تولیدات فرهنگی ملی	میراث فرهنگی و صنایع دستی	۶،۴۸۲	۵،۴۶۰	۷،۲۰۰	۱۱/۰۸	۷/۷۴
۳۰۲۶۳۰۰۱	احداث، تکمیل، تجهیز و مرمت موزه‌ها و کاخ موزه‌ها	معاونت میراث فرهنگی موزه‌ها	۹۷،۲۳۲	۹۷،۲۳۲	۱۴۰،۰۰۰	۴۳/۹۹	۳۹/۶۷
۳۰۲۶۳۰۰۳	ایجاد موزه‌های منطقه‌ای کشور		۱۲۹،۶۴۲	۱۲۹،۶۴۲	۲۳۰،۰۰۰	۷۷/۴۱	۷۲/۰۹
۳۰۲۶۳۰۰۹	توسعه مجموعه موزه ملی ایران		۲۴،۳۰۸	۲۲،۰۰۰	۳۷،۰۰۰	۵۲/۲۱	۴۷/۶۵
معاونت میراث فرهنگی (موزه‌ها)			۲۵۷،۶۶۴	۲۵۴،۳۳۴	۴۱۴،۲۰۰	۶۰/۷۵	۵۵/۹۳
۳۰۲۳۳۰۰۱	ساماندهی و تعمیر بناهای مهم تاریخی	معاونت میراث	۸۱،۴۸۹	۷۲،۰۰۰	۹۲،۰۰۰	۱۲/۹۰	۹/۵۱
۳۰۲۳۳۰۰۲	تعمیر مرمت آثار و بناهای ثبت شده در اعتبار دستگاه‌های دولتی	میراث فرهنگی و احیا	۱۶،۲۰۶	۱۴،۰۰۰	۱۸،۰۰۰	۱۱/۰۷	۷/۷۴

۱. اطلاعات این بخش از دفتر بودجه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اخذ شده است. ستون مربوط به بودجه مصوب هر ردیف در پیوست شماره ۱ قانون بودجه ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ موجود است.

ادامه جدول ۴. اعتبارات تملک سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۳۹۱ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مقایسه آن با سال ۱۳۹۰ به تفکیک حوزه^۱

(ارقام به میلیون ریال)

ملی و استانی و حوزه

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	مصوب ۱۳۹۰	عملکرد ۱۳۹۰	مصوب ۱۳۹۱	درصد رشد	درصد رشد مصوب ۱۳۹۱ به مصوب ۱۳۹۰
۳۰۲۳۳۰۰۳	احیا و بهسازی کاروانسراها و ابنیه قدیمی و تبدیل آنها به واحدهای اقامتی و پذیرایی	معاونت میراث فرهنگی (حفظ و احیا)	۲۲,۸۲۷	۱۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۹/۵۲	۶/۲۳
۳۰۲۳۳۰۰۵	ساماندهی و مرمت محوطه‌ها و باغ‌های تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر		۲۹,۹۸۰	۲۶,۰۰۰	۳۳,۰۰۰	۱۰/۰۷	۶/۷۷
۳۰۲۳۳۰۰۹	مشارکت در تعمیر و مرمت ابنیه و اشیای تاریخی و تکمیل موزه‌های در اختیار بخش غیردولتی		۷۶,۹۷۵	۷۰,۰۰۰	۸۵,۰۰۰	۱۰/۴۳	۷/۱۱
۳۰۲۳۳۰۱۰	مطالعه، مرمت و حفاظت بافت‌های تاریخی کشور		۶۰,۷۶۹	۵۰,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	۶/۹۶	۳/۷۵
۳۰۲۳۳۰۲۰	مطالعه، شناسایی و تهیه طرح‌های حفاظت و مرمت آثار و یادمان‌های مفاخر ایرانی خارج از کشور		۸,۱۰۱	۳,۲۴۰	۹,۰۰۰	۱۱/۱۰	۷/۷۶
معاونت میراث فرهنگی (حفظ و احیا)			۲۹۶,۳۴۷	۲۵۰,۲۴۰	۳۲۷,۰۰۰	۱۰/۳۴	۷/۰۳
۳۰۲۳۳۰۰۴	احداث، تعمیر و تجهیز پایگاه‌های حفاظتی و پژوهشی میراث فرهنگی کشور		پایگاه‌ها	۲۴,۳۱۵	۱۹,۰۰۰	۲۷,۰۰۰	۱۱/۰۴
۳۰۲۳۳۰۰۷	حفاظت و آماده‌سازی و مرمت آثار ثبت شده کشور در فهرست جهانی	۸۹,۱۲۹		۸۱,۶۷۸	۱۳۰,۰۰۰	۴۵/۸۶	۴۱/۴۸
معاونت میراث فرهنگی (پایگاه‌ها)		۱۱۳,۴۴۴		۱۰۰,۶۷۸	۱۵۷,۰۰۰	۳۸/۳۹	۳۴/۲۴
جمع معاونت میراث فرهنگی		۶۶۷,۴۵۵	۶۰۵,۲۵۲	۸۹۸,۲۰۰	۳۴/۵۷	۳۰/۵۳	
۳۰۲۶۳۰۰۲	ایجاد و تجهیز سایت موزه‌ها و کارگاه‌های هنرهای سنتی و تولیدات فرهنگی ملی	صنایع دستی	۹,۷۲۲	۸,۱۹۰	۱۰,۸۰۰	۱۱/۰۹	۷/۷۶

۱. اطلاعات این بخش از دفتر بودجه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اخذ شده است. ستون مربوط به بودجه مصوب هر ردیف در پیوست شماره ۱ قانون بودجه ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ موجود است.

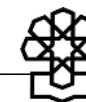
ادامه جدول ۴. اعتبارات تملک سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۳۹۱ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مقایسه آن با سال ۱۳۹۰ به تفکیک حوزه^۱

(ارقام به میلیون ریال)

ملی و استانی و حوزه

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	مصوب ۱۳۹۰	عملکرد ۱۳۹۰	مصوب ۱۳۹۱	درصد رشد	درصد رشد مصوب ۱۳۹۱ به مصوب ۱۳۹۰
۳۰۲۳۸۰۰۶	کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی		۷۷,۷۹۲	۷۷,۷۹۲	۷۲,۳۱۳	-۷/۰۴	-۹/۸۳
جمع معاونت صنایع دستی			۸۷,۵۱۴	۸۵,۹۸۲	۸۳,۱۱۳	-۵/۰۳	-۷/۸۸
۳۰۲۳۳۰۰۶	ایجاد سیستم حفاظتی ساخت مخازن امن در موزه‌ها و کاخ موزه‌ها	معاونت توسعه	۲۵,۱۱۸	۲۱,۰۰۰	۲۸,۰۰۰	۱۱/۴۷	۸/۱۳
۳۰۲۳۸۰۰۲	اجرای طرح جامع فناوری و اطلاع‌رسانی گردشگری	فناوری	۱۶,۲۰۶	۱۲,۵۰۰	۱۸,۰۰۰	۱۱/۰۷	۷/۷۴
معاونت توسعه (فناوری اطلاعات)		اطلاعات	۴۱,۳۲۴	۳۳,۵۰۰	۴۶,۰۰۰	۱۱/۳۲	۷/۹۸
۳۰۲۳۳۰۰۸	خرید حریم و ابنیه و اشیای باارزش تاریخی با اولویت قلعه فلک‌الافلاک خرم‌آباد و شهرهای تاریخی طوس و هگمتانه	معاونت توسعه	۱۷۸,۲۵۸	۱۷۲,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۶/۵۹	۳/۳۹
۳۰۲۷۴۰۲۰	تعمیر و تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات		۴۰,۱۰۷	۴۰,۱۰۷	۴۰,۰۰۰	-۰/۲۷	-۳/۲۶
معاونت توسعه (سایر)			۲۱۸,۳۶۵	۲۱۲,۱۰۷	۲۳۰,۰۰۰	۵/۳۳	۲/۱۷
جمع معاونت توسعه			۲۵۹,۶۸۹	۲۴۵,۶۰۷	۲۷۶,۰۰۰	۶/۲۸	۳/۰۹
جمع کل سازمان			۱,۵۵۲,۶۷۷	۱,۴۶۰,۷۴۲	۱,۹۱۹,۶۱۳	۲۳/۶۳	۱۹/۹۲
۳۰۲۳۳۰۲۵	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی حافظیه و سعیدیه	استانی	۸,۱۰۲	۸,۱۰۲	۹,۰۰۰	۱۱/۰۸	۷/۷۵
۳۰۲۳۳۰۲۶	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی بیت حضرت امام در شهر قم		۸,۱۰۲	۸,۱۰۲	۹,۰۰۰	۱۱/۰۸	۷/۷۵
۳۰۲۳۳۰۲۷	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی تپه‌های هگمتانه		۸,۱۰۲	۸,۱۰۲	۹,۰۰۰	۱۱/۰۸	۷/۷۵
۳۰۲۳۳۰۲۸	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی قلعه فلک‌الافلاک		۸,۱۰۳	۸,۱۰۳	۹,۰۰۰	۱۱/۰۷	۷/۷۵
۳۰۲۶۳۰۰۷	احداث موزه منطقه‌ای آذربایجان شرقی		۹,۲۳۶	۹,۲۳۶	۱۰,۰۰۰	۸/۲۷	۵/۰۲

۱. اطلاعات این بخش از دفتر بودجه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اخذ شده است. ستون مربوط به بودجه مصوب هر ردیف در پیوست شماره ۱ قانون بودجه ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ موجود است.

ادامه جدول ۴. اعتبارات تملک سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۳۹۱ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مقایسه آن با سال ۱۳۹۰ به تفکیک حوزه^۱

(ارقام به میلیون ریال)

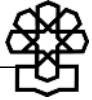
ملی و استانی و حوزه

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	مصوب ۱۳۹۰	عملکرد ۱۳۹۰	مصوب ۱۳۹۱	درصد رشد	درصد رشد مصوب ۱۳۹۱ به مصوب ۱۳۹۰
۳۰۲۶۳۰۰۸	احداث موزه مشایخ و مشاهیر در شیراز		۱۲,۱۵۳	۱۲,۱۵۳	۱۷,۶۳۲	۴۵۰۸	۴۰۷۳
۳۰۲۶۳۰۱۰	مطالعه برای احداث موزه بزرگ اراک		۸,۱۰۲	۸,۱۰۲	۱۷,۰۰۰	۱۰۹۸۲	۱۰۳/۵۳
۳۰۲۶۳۰۱۱	مطالعه برای احداث موزه بزرگ صفویه اردبیل ^(۱)		۸۱۰	۸۱۰			
۳۰۲۶۳۰۱۲	مطالعه برای احداث موزه میراث معنوی در اردبیل		۸۱۰	۸۱۰			
۳۰۲۳۳۰۳۰	مطالعه بافت یزد		۰	۰	۱۸,۰۰۰		
۳۰۲۳۳۰۱۷	ساماندهی مجموعه فرهنگی طوس		۱۶,۲۰۴	۱۶,۲۰۴	۱۸,۰۰۰	۱۱/۰۸	۷/۷۵
جمع استانی				۷۹,۷۲۴	۷۹,۷۲۴	۱۱۶,۶۳۲	۴۶۲۹
۳۰۲۳۸۰۱۷	کمک‌های فنی و اعتباری احداث سرویس‌های بهداشتی بین راهی	ایرانگردی	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰	-۳۰۰
جمع ایرانگردی جهانگردی		جهانگردی	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰	-۳۰۰
۳۰۲۳۳۰۱۸	مطالعه، شناسایی و امکان‌سنجی پروژه‌های بخش میراث - صنایع دستی و گردشگری	پژوهشگاه	۴۰,۵۱۳	۴۰,۵۱۳	۵۵,۷۶۱	۳۷۶۴	۳۳/۵۱
۳۰۲۷۴۰۲۹	تأمین تجهیزات و ماشین و تعمیرات اساسی		۴,۴۵۷	۴,۴۵۷	۵,۱۰۰	۱۴۴۳	۱۰/۹۹
جمع پژوهشگاه				۴۴,۹۷۰	۴۴,۹۷۰	۶۰,۸۶۱	۳۵۳۴
جمع کل			۱,۸۳۸,۲۳۸	۱,۷۴۶,۳۰۳	۲,۲۵۷,۹۷۳	۲۲/۸۳	۱۹/۱۵

(۱) ردیف مذکور در قانون سال ۱۳۹۰ به مطالعه برای احداث موزه بزرگ صفویه اردبیل اختصاص داشت که به علت عدم تخصیص بودجه در سال ۱۳۹۱، کمیسیون تلفیق این ردیف را برای احداث موزه دفاع مقدس در استان‌های فاقد این موزه اختصاص داد.

۱. اطلاعات این بخش از دفتر بودجه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اخذ شده است. ستون مربوط به بودجه مصوب هر ردیف در پیوست شماره ۱ قانون بودجه ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ موجود است.

همان‌گونه که مشاهده می‌شود بخش موزه‌های معاونت میراث فرهنگی بیشترین رشد اعتبارات را داشته است. به معاونت گردشگری هیچ‌گونه اعتباری از محل اعتبارات تملک سرمایه‌ای اختصاص نیافته است. اگرچه انجام برنامه‌هایی نظیر توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری، برنامه گسترش خدمات موزه‌ای و نظیر آن در جهت توسعه گردشگری صورت می‌پذیرند، اما نکته قابل توجه آن است که وجود چنین زیرساخت‌ها و روساخت‌هایی بدون حمایت جدی از برنامه‌های توسعه گردشگری داخلی و ورودی موجبات رونق این صنعت را فراهم نخواهند آورد. لذا تقویت معاونت گردشگری در ساختار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری که وظیفه اصلی توسعه گردشگری داخلی و ورودی را برعهده دارد از بایسته‌هایی است که متأسفانه در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ مورد توجه چندانی قرار نگرفته است.

جدول ۵. سهم برنامه‌ها از اعتبارات سازمان

(ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌ای				تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع کل		درصد اعتبار برنامه از کل اعتبارات سازمان	
		از محل منابع عمومی		از محل منابع اختصاصی		ملی	استانی	جمع	ملی	استانی		جمع
		ملی	استانی	ملی	استانی							
۳۰۲۰۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۱,۵۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱,۵۰۰	۰	۰	۰/۲	
۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۱۵,۵۷۰	۸۰,۶۹۰	۱۰,۰۰۰	۰	۴۱,۳۱۸	۴۱,۳۱۸	۰	۲۵,۵۷۰	۱۲۲,۰۰۸	۲/۶	
۳۰۲۳۳	برنامه تأمین حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول باارزش فرهنگی تاریخی	۱۷۵,۰۰۰	۲۵۳,۹۸۱	۰	۸۲۹,۷۶۱	۶۲۲,۷۸۹	۱,۴۵۲,۵۵۰	۰	۱,۰۰۴,۷۶۱	۸۷۶,۷۷۰	۳۳	
۳۰۲۳۴	برنامه تأمین حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی	۴۰,۵۰۰	۱۲۴,۷۱۷	۰	۰	۰	۰	۱۶۵,۲۱۷	۴۰,۵۰۰	۱۲۴,۷۱۷	۲/۹	
۳۰۲۳۴	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۱۹۵,۹۳۰	۱۲۳,۵۵۰	۰	۰	۰	۰	۳۱۹,۴۸۰	۱۹۵,۹۳۰	۱۲۳,۵۵۰	۵/۶	
۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	۰	۰	۰	۹۱۳,۴۸۰	۱,۱۲۴,۰۲۱	۲,۰۳۷,۵۰۱	۰	۹۱۳,۴۸۰	۱,۱۲۴,۰۲۱	۳۵/۶۶	
۳۰۲۲۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۵۵,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۵,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۰	۲/۷۱	
۳۰۲۶۳	برنامه گسترش ^(۱) خدمات موزه‌ای	۱۰۳,۸۰۰	۸۴,۵۷۷	۰	۶۷۴,۶۳۲	۱۳۲,۲۶۷	۸۰۶,۸۹۹	۱۸۸,۳۷۷	۷۷۸,۴۳۲	۲۱۶,۸۴۴	۱۷/۴۲	
جمع کل		۶۹۷,۳۰۰	۶۶۷,۵۱۵	۱۰,۰۰۰	۲,۴۱۷,۸۷۳	۱,۹۲۰,۳۹۵	۴,۳۳۸,۲۶۸	۱,۳۷۴,۸۱۵	۳,۱۲۵,۱۷۳	۲,۵۸۷,۹۱۰	۱۰۰	

(۱) اعتبار برنامه «احداث موزه دفاع مقدس در استان‌های فاقد این موزه» ردیف ۳۰۲۶۳۰۱۱ به دلیل تشابه اسمی در اعتبارات سال ۱۳۹۱ سازمان گذاشته شده و سال‌های گذشته اعتبار مذکور به بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس تعلق داشته و بنابر اعلام میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری این سازمان خواستار انتقال بودجه ردیف فوق‌الذکر به بنیاد شده است. لذا اعتبار برنامه مذکور در این جدول آورده نشده است.

همان‌طوری که در جدول ۳ نشان داده شده است، بیشترین سهم اعتبارات قانون بودجه سال ۱۳۹۱ به برنامه توسعه زیرساخت‌های گردشگری (۳۶ درصد) اختصاص دارد. همچنین ۳۳ درصد اعتبارات بودجه به برنامه تأمین حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول باارزش فرهنگی تاریخی و ۱۷ درصد اعتبارات به برنامه گسترش خدمات موزه‌های اختصاص داده شده است. یعنی ۸۶ درصد اعتبارات به سه برنامه و ۱۴ درصد به سایر برنامه‌ها اختصاص داده شده و به هریک از برنامه‌های تأمین، حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی، جذب گردشگران ورودی به کشور تنها ۳ درصد از اعتبارات اختصاص داده شده است. برنامه پژوهش‌های کاربردی نیز ۰/۲ درصد از اعتبارات را به خود اختصاص داده است. برنامه تشویق گردشگری داخلی نیز حدود ۶ درصد اعتبارات را به خود اختصاص داده است.

همان‌طور که از جدول توزیع اعتبارات میان برنامه‌های مختلف نیز استفاده می‌شود سهم برنامه‌های توسعه گردشگری داخلی و جذب گردشگران ورودی در مقایسه با تکالیف قانونی برای توسعه گردشگری بسیار ناچیز است.

۲. اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل درآمدهای اختصاصی^۱

درآمدهای غیردولتی در واقع همان درآمد حاصل از فروش بلیت موزه‌ها است که طبق قانون، سازمان موظف است ابتدائاً آن را به خزانه واریز و سپس از خزانه دریافت کرده و عمدتاً برای هزینه‌های جاری خود موزه‌ها مصرف می‌شود.

اعتبار ابلاغی سال ۱۳۹۰ این ردیف به میزان ۱۶۰,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که شامل ۱۴۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار هزینه‌ای و مبلغ ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است (۷۸/۵ درصد هزینه‌ای و ۱۲/۵ درصد سرمایه‌ای). در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ نیز همین میزان اعتبار برای ردیف فوق‌الذکر منظور شده است.

۱. از آنجایی که درآمدهای اختصاصی سازمان حاصل از فروش بلیت موزه‌هاست، ماهیت این درآمدها را می‌توان غیردولتی قلمداد نمود.

۳. پیشنهادهایی جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱

در این بخش تلاش شده است تا ظرفیت‌های بالقوه حوزه‌های گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی از ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱ شناسایی شود. با توجه به کمبود منابع اختصاصی سازمان پیشنهاد می‌شود از این منابع برای انجام تکالیف قانونی استفاده شود.

۱. جزء «۲» بند «۵» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ برای استفاده از منابع صندوق توسعه در صنعت گردشگری و صنایع دستی.

بند «۲-۵» ده درصد (۱۰٪) از منابع صندوق به‌صورت ریالی برای بخش غیردولتی صنعت و معدن به‌استثنای بخش ساخت مسکن اختصاص می‌یابد.

۲. جزء «۹» بند «۲۴» مجوز واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های نیمه‌تمام، تکمیل شده و یا قابل بهره‌برداری بخش گردشگری به‌استثنای پروژه‌های نیمه‌تمام شرکت‌های دولتی به شرایط نقد و اقساط به بخش تعاونی و خصوصی و واریز وجوه آن به خزانه و دریافت ۱۰۰ درصد برای تکمیل طرح‌ها و یا پرداخت تسهیلات در قالب وجوه اداره شده یا تکلیفی یا پرداخت یارانه سود و کارمزد تسهیلات به خریداران طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، پیمانکاران و مشاوران هزینه نماید.

جزء «۹» بند «۲۴» - به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات مربوطه طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام، تکمیل شده و آماده بهره‌برداری ملی و استانی و از محل منابع داخلی از جمله طرح‌های فصل‌های حمل‌ونقل، توسعه علوم و فناوری و فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی، گردشگری، خدماتی و عمرانی و تربیت بدنی به‌استثنای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری را به‌شرط حفظ موضوع و کاربری این طرح‌ها به‌صورت نقد و اقساط تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به متقاضیان بخش‌های خصوصی و تعاونی واگذار نماید.

وجوه حاصل از واگذاری‌ها به خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و معادل صد درصد (۱۰۰٪) آن در اختیار دستگاه واگذارکننده قرار می‌گیرد تا برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موضوع این قانون یا برای پرداخت تسهیلات در قالب وجوه اداره شده یا تسهیلات تکلیفی یا یارانه سود و کارمزد تسهیلات به خریداران طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، پیمانکاران، مشاوران و سازندگان هزینه نماید.

۳. بند «۲۵» قانون بودجه در صورت استفاده سازمان از اعتبارات فاینانس خارجی در سال‌های گذشته و بند «۲۶» برای استفاده از فاینانس در صورت وجود ظرفیت سرمایه‌گذاران بخش گردشگری در جلب سرمایه‌گذار خارجی.

بند «۲۵» - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تأمین پیش‌پرداخت ریالی طرح‌هایی که از منابع تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) استفاده می‌کنند با پیشنهاد بالاترین مقام دستگاه اجرایی نسبت به جابه‌جایی اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اقدام نماید.

بند «۲۶» - استفاده دستگاه‌های اجرایی از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) در سال ۱۳۹۱ علاوه بر باقی‌مانده سهمیه سال‌های قبل به میزان سی میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌گردد تا توسط شورای اقتصاد براساس مفاد ماده (۸۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی اختصاص یابد.

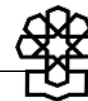
۴. بند «۲۹» برای تسهیل بازپرداخت وام‌های دریافت شده در حوزه گردشگری توسط متقاضیان بخش خصوصی.

بند «۲۹» - به منظور حمایت از تولید و اشتغال، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری دولتی دارای مجوز از بانک مرکزی موظفند با درخواست متقاضی و پس از تأیید هیئت مدیره بانک، اصل و سود اعم از سود قبل و بعد از سررسید تسهیلات ریالی یا ارزی سررسید شده و معوقه پرداختی به اشخاص حقیقی و یا حقوقی بابت فعالیت در امور تولیدی صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدماتی را که در بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی به دلایل موجه دچار مشکل شده‌اند را برای یک‌بار و تا پنج‌سال تقسیط و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته و معوق خارج نمایند. همچنین با تأیید هیئت مدیره مذکور جریمه خسارت تأخیر پس از تعیین تکلیف تا آن زمان و انجام تسویه حساب کامل مورد تأیید بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری بخشیده شود به نحوی که در این موارد تفاوتی میان سود قبل و پس از سررسید وجود نداشته باشد. چنانچه اشخاص حقیقی یا حقوقی برای تسویه بدهی‌های معوق خود به بانک‌های عامل مراجعه نمایند به هیئت مدیره بانک‌ها اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات برای مطالبات بیش از پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال خود از سایر اموال منقول و غیرمنقول آنان مازاد بر وثایق تحویلی به بانک‌ها با حکم مراجع قضایی اقدام نمایند.

۵. به استناد بند «۳۴» دولت مجاز به انتشار اوراق مشارکت ریالی تا سقف ۵۰ هزار میلیارد ریال برای طرح‌های انتفاعی با تضمین خود می‌باشد.

بند «۳۴» - به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به منظور اجرای طرح‌های انتفاعی خود منتشر نماید.

۶. بندهای «۴۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ از طریق تعامل با وزارت راه و شهرسازی برای اولویت قرار دادن ساخت اسکله‌ها و موج‌شکن‌ها و توسعه بنادر کوچک در مناطق نمونه گردشگری سواحل جنوبی کشور.

بند «۴۲» - وزارت راه و شهرسازی (سازمان بنادر و دریانوردی) موظف است به میزان هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع داخلی سازمان و براساس موافقتنامه مبادله شده قبلی و اصلاحات مورد توافق صرف توسعه بنادر کوچک، احداث موج‌شکن بنادر کوچک در سواحل جنوب و بهسازی راه‌های منتهی به بنادر کشور با اولویت اتمام موج‌شکن‌های نیمه‌تمام نماید.

۷. جزء «۲» بند «۸۲» استفاده از منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت برای پیشگیری از سوانح و حوادث طبیعی که به استناد بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنجم معادل ۳ درصد بودجه هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور می‌باشد.

بند «۲-۸۲» - ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات پیش‌بینی شده در ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ تا سقف یک‌هزار و دویست و پنجاه میلیارد (۱,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به نسبت مساوی هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جهت اجرای مأموریت، تکالیف و وظایف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر و قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به جمعیت مذکور اختصاص می‌یابد تا مطابق اساسنامه آن به مصرف برسد.

۸. بند «۱۰۰» قانون درخصوص مجاز بودن افزایش اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل صرفه‌جویی در سایر اعتبارات دستگاه پس از تأیید هیئت وزیران.

بند «۱۰۰» - افزایش اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل صرفه‌جویی در سایر اعتبارات هر دستگاه توسط آن دستگاه مجاز است. اعمال این حکم در مورد اعتبارات سایر دستگاه‌ها و دارندگان ردیف منوط به پیشنهاد دستگاه‌های ذیربط و تصویب هیئت وزیران است.

۹. بند «۱۰۵» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را مجری ردیف‌های مرتبط با حفاظت، احیا و مساجد جامع و اماکن مقدس ثبت شده به‌منظور توسعه میراث فرهنگی دینی با رعایت موازین شرع معرفی نموده است.

بند «۱۰۵» - اجازه داده می‌شود اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به مساجد جامع و اماکن مقدس ثبت شده به‌عنوان میراث فرهنگی به‌منظور حفاظت، احیا و توسعه وضعیت میراث فرهنگی دینی، از طریق سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به‌عنوان دستگاه اجرایی هزینه گردد. رعایت موازین شرع درخصوص اقدامات این بند الزامی است.

جمع‌بندی

۱. با در نظر گرفتن مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از یکسو و تکالیف متعدد این سازمان براساس قانون برنامه پنجم و نیز قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ازسوی دیگر، واضح است که میان بودجه و تکالیف این سازمان توازنی وجود ندارد. در این میان کمی اعتبار برنامه‌های جذب گردشگران ورودی و تشویق گردشگری داخلی مشهود است.
۲. اگرچه اغلب ردیف‌های بودجه مطابق با برنامه پنجم توسعه می‌باشد، لکن تخصیص مطلوب‌تر بودجه بین برنامه‌های مختلف امکان‌پذیر می‌باشد.
۳. با توجه به عدم توازن میان بودجه و تکالیف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و نیز با توجه به ظرفیت‌های موجود در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱، در مقطع کنونی می‌توان از این ظرفیت‌ها برای انجام تکالیف قانونی سازمان بهره گرفت.

منابع و مأخذ

۱. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ در حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اسفند ۱۳۹۰.
۲. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۳. قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.
۴. قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.
۵. مجموعه قوانین و آیین‌نامه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۷۱۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل منابع دولتی و درآمدهای اختصاصی در سال ۱۳۹۱

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)

تهیه و تدوین: علی اصغر شالبافیان

ناظر علمی: سینا کلهر

متقاضی: جبار کوچکی نژاد ارم ساداتی (نماینده رشت در مجلس شورای اسلامی)

همکاران خارج از مرکز: شهرام طریقت، ندا زرندیان، سیدمهدی سیدعبداللهی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

۲. منابع دولتی

۳. درآمدهای اختصاصی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۱۰/۶